

УДК 37.16
ББК 74.263
В96

Серія «ДНЗ. Вихователю»

В'юнник В. О.

В96 Мій конспект. 6-й рік життя. Зима / В. О. В'юнник, С. М. Ожимова, О. Г. Ханіна, Л. В. Чернишова — Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 174, [2] с. : табл. — (Серія «ДНЗ. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-2120-5.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 6-го року життя, що реалізують завдання пізнавального, художньо-естетичного та мовленнєвого розвитку. Конспекти занять складено за блочно-тематичним принципом планування на навчальний рік (за порами року), розроблено відповідно до вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм.

Задля зручності використання всі розробки розміщено на відривних аркушах. Поля для записів дадуть змогу творчому вихователю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять. Для закріплення знань дітей з теми пропонуємо організувати роботу в зошитах для дитини «Мій зошит».

УДК 37.16
ББК 74.263

ISBN 978-617-00-2120-5

© В'юнник В. О., Ожимова С. М.,
Ханіна О. Г., Чернишова Л. В., 2014
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2014

ЗМІСТ

Розклад занять, тематичні блоки	6
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ)	
Заняття 7. Ігри, іграшки, забави	7
Заняття 8. Традиційні зимові свята українського народу	9
Заняття 9. Наш гардероб	11
Заняття 10. Корисне та традиційне харчування	13
Заняття 11. Хатні помічники на кухні	15
Заняття 12. На варті здоров'я	17
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ВІКОНЕЧКО У ПРИРОДУ)	
Заняття 13. Зима на порозі	19
Заняття 14. Де чие помешкання?	21
Заняття 15. Подорож зимою екологічною стежиною	23
Заняття 16. Подорож на Північний полюс	25
Заняття 17. Тварини та їх «одяг»	27
Заняття 18. Життя птахів узимку	29
Заняття 19. У країні здорових зубів	31
Заняття 20. Життя тварин узимку	33
Заняття 21. Зимові явища в природі	35
Заняття 22. Мешканці акваріуму	37
Заняття 23. Роль снігу та льоду в житті рослин та тварин	39
Заняття 24. Повітря чарівне навколо нас завжди	41
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (МАТЕМАТИЧНА СКАРБНИЧКА)	
Заняття 7. Додавання, знак «+». Поняття «широкий», «вузький». Куля. Куб	43
Заняття 8. Віднімання. Знак «-». Частина. Ціле. Поняття «високий», «низький»	45
Заняття 9. Число шість. Цифра 6. Склад числа шість. Циліндр. Установлення закономірностей	47
Заняття 10. Число сім. Цифра 7. Склад числа сім. Суміжні числа	49
Заняття 11. Число вісім. Цифра 8. Склад числа вісім. Піраміда	51
Заняття 12. Число дев'ять. Цифра 9. Склад числа дев'ять. Лічба предметів. Орієнтування в просторі	53
РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ	
Заняття 13. Іграшки	55
Заняття 14. Спортивні ігри	57
Заняття 15. Зима	59
Заняття 16. Новорічні свята	61
Заняття 17. Зимові розваги	63
Заняття 18. Зимуючі птахи	65
Заняття 19. Мое здоров'я	67
Заняття 20. Продукти харчування	69
Заняття 21. Транспорт	71
Заняття 22. Безпека на дорозі	73
Заняття 23. Побутова техніка	75
Заняття 24. Професії	77
НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМОТИ	
Заняття 13. Звуковий аналіз і синтез слів	79
Заняття 14. Звуковий аналіз і синтез слів	81
Заняття 15. Поділ слова на склади	83
Заняття 16. Склад слова. Наголошений склад	85
Заняття 17. Закріплення знань про склад, наголос слова	87

Заняття 18. Звук [а], літера Аа	89
Заняття 19. Звук [у], літера Уу	91
Заняття 20. Звуки [м], [м'], літера Мм	93
Заняття 21. Звуки [и], [і], літери Ии, Іі	95
Заняття 22. Звук [о], літера Оо	97
Заняття 23. Звуки [л], [л']. Літера Лл	99
Заняття 24. Звук [е]. Літера Ее	101

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА)

Заняття 13. Слухання оповідання В. Сухомлинського «Мишків велосипед» та вірша В. Гринько «Прощання з лялькою»	103
Заняття 14. Слухання вірша Грицька Бойко «Про Юру і фізкультуру» та авторської казки І. Франко «Заець та їжак»	105
Заняття 15. Слухання віршів М. Вороного «Сніжинки», Лесі Українки «Мамо, іде вже зима»	107
Заняття 16. Слухання колядок та щедрівок, вірша Олени Пчілки «Новий рік»	109
Заняття 17. Слухання казки І. Калинця «Снігобородки» та вивчення напам'ять вірша П. Воронько «Гра у сніжки»	111
Заняття 18. Читання казки В. Скомаровського «Горобець-горобчик»	113
Заняття 19. Слухання вірша Грицька Бойко «Аптека зелена»	115
Заняття 20. Читання вірша Т. Коломієць «Кротів борщ», М. Рильського «Не кидайся хлібом» та оповідання І. Січовика «Хліб чи халва»	117
Заняття 21. Слухання віршів О. Кононенка «Весела подорож з братом до дідуся, або Знайомство з дорожніми знаками» та І. Січовика «Їде Зайчик у трамваї»	119
Заняття 22. Слухання віршів С. Цушко «Комп'ютеринята» та І. Шушняк-Федоришиної «Електричний струм»	121
Заняття 23. Розповідання російської народної казки «Лисичка-сестричка і сірий вовк»	123
Заняття 24. Слухання віршів П. Глазового «Як цей майстер зветься?» та О. Орач «Ким бути?»	125

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (МАЛЮВАННЯ)

Заняття 13. Зимова казка	127
Заняття 14. Сніжинки	129
Заняття 15. Мешканці зимового лісу	131
Заняття 16. Візерунки на зимовому вікні	133
Заняття 17. Привітальна листівка	135
Заняття 18. Зимові розваги	137
Заняття 19. І стоїть береза в сонній тиші...	139
Заняття 20. Святкова скатертину	141
Заняття 21. Вирушаймо у подорож	143
Заняття 22. Портрет тата	145
Заняття 23. Циркові клоуни	147
Заняття 24. Фантастичні квіти	149

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (ЛІПЛЕННЯ)

Заняття 7. Зимові забави	151
Заняття 8. У гостях у Завірюхи	153
Заняття 9. Святкуємо Новий рік	155
Заняття 10. Мешканці зимового лісу	157
Заняття 11. Подорож морем	159
Заняття 12. Цирк	161

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (АПЛІКАЦІЯ)

Заняття 7. Зимове віконце (витинанки)	163
Заняття 8. Святкуємо Новий рік	165
Заняття 9. Ясний зимовий день	167
Заняття 10. Лисичка-сестричка (орігамі)	169
Заняття 11. Телевізор для моєї родини	171
Заняття 12. Зимове місто (колективна робота)	173

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Пропонуємо вам збірники конспектів фронтальних занять з дітьми старшого дошкільного віку (6-го року життя) на навчальний рік за порами року — ОСІНЬ, ЗИМА, ВЕСНА.

Дітям подобаються ті види діяльності, що дають їм матеріал для роздумів, можливість виявляти ініціативу і самостійність, потребують розумового напруження, винахідливості та творчості. Найвільніше діти почуваються і розвиваються у грі, де найсприятливіша атмосфера для спілкування.

Конспекти занять конкретизують види роботи з дітьми старшого дошкільного віку впродовж навчального року, реалізують завдання повноцінного розвитку дітей загалом і кожної дитини зокрема, спрямовані на зону найближчого розвитку, тобто поступове ускладнення матеріалу і методів виховання. Побудова наступних занять ґрунтується на використанні досвіду дітей, набутому на попередніх заняттях, та на різноманітних зв'язках між заняттями різного характеру і виду.

У пропорованих конспектах розміщено багато матеріалів зі сприяння розвитку мовлення малюків — мовленнєві ігри, дидактичні ігри, пальчикові ігри, ігри-мандрівки, ігри-драматизації, театралізації, потішки, вірші.

Орієнтовні конспекти занять розробляли таким чином, щоб надати педагогам широкі можливості для формування особистісної зрілості дитини, базових якостей кожної конкретної дитини з її індивідуальними особливостями та досвідом, відповідно до вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм.

Збірки конспектів занять, що розміщені у трьох книгах, реалізують завдання пізнавального, художньо-естетичного та мовленнєвого розвитку впродовж навчального року.

Конспекти занять дібрано за порами року, блочно-тематичним принципом планування на навчальний рік, де важливу роль відіграє системний цілісний підхід у забезпеченні виконання програмових завдань щодо здійснення якісної дошкільної освіти у групі малюків цієї вікової категорії. Ураховано один із напрямів методичного оновлення занять у дошкільному навчальному закладі проведення їх на основі інтеграції навчального матеріалу, об'єднаних навколо однієї теми. Цей підхід сприяє інформаційному збагаченню сприймання, мислення і почуттів дітей за рахунок ігрових методів навчання та залучення цікавого матеріалу. Найкраще використовувати всі три книги серії збірки конспектів. Послідовність та назва занять, блоків умовна, може змінюватися.

Найважливішим, усе ж таки вважаємо, є власна творчість педагогів, що виявляється у гнучкій зміні своєї позиції, обігранні будь-якої ситуації та відхиленні від запланованого. Головним має бути емоційний стан дитини, її внутрішнє емоційне благополуччя у групі однолітків і дорослих, які нею опікуються.

Сподіваємося, що запропоровані конспекти занять стануть у пригоді молодим вихователям-початківцям на перших кроках педагогічної практики, а педагогів-майстрів спонукатимуть до творчих пошуків (можлива зміна запропорованих матеріалів і використання інших додаткових матеріалів з теми, урахування рівня розвитку дітей групи). Закріплювати отримані знання чи перевіряти рівень обізнаності дитини з різних напрямків розвитку є можливим через використання робочих зошитів «Мій зошит», зокрема «Осінь», «Зима», «Весна», що є складовою серії видань «МІЙ КОНСПЕКТ» та містять завдання відповідно до тематичних блоків.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

ПОНЕДІЛОК

ВІВТОРОК

СЕРЕДА

ЧЕТВЕР

П'ЯТНИЦЯ

ТЕМАТИЧНІ БЛОКИ

планування освітнього процесу у групі дітей старшого дошкільного віку (6-го року життя) на навчальний рік

№ з/п	Місяць	Тема
1	Вересень	Наш дитячий садок Пізнаємо себе і навколишній світ
2	Жовтень	Осінь-чарівниця Цікаво жити нам усім — і великим, і малим
3	Листопад	Рідний дім потрібен всім Пізню осінь проводжаєм
4	Грудень	Ігри, іграшки, забави Зима-чарівниця
5	Січень	Зимові клопоти Про здоров'я дбаємо
6	Лютий	Світ техніки навколо нас У світі професій
7	Березень	Щаслива родина Моя держава Україна
8	Квітень	Подорож до Всесвіту Весна крокує всюди
9	Травень	Красуня-весна Наш цікавий світ довкілля

Зима	Група	Дата
------	-------	------

ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ)

ЗАНЯТТЯ 7

Тема. Ігри, іграшки, забави

Мета: збагачувати уявлення дітей про предметне довкілля, зокрема ігри, іграшки, забави; поглиблювати знання про походження іграшок, народні іграшки; закріплювати поняття про основні види іграшок, вправляти у класифікуванні іграшок, умінні виділяти частину від цілого; розвивати пізнавальне сприйняття, логічне мислення, пам'ять, увагу; спонукати до безпечних ігор та дотримання правил безпеки у іграх на самоті; формувати розуміння того, що небезпека зазвичай прихована не в самих іграшках, а в невмілому користуванні ними; виховувати дбайливе ставлення до іграшок, бажання й вміння гратися ними.

Попередня робота: ігри з іграшками; ознайомлення з їх властивостями в дидактичних іграх; читання художніх творів.

Матеріал: сюжетні малюнки із серії картин «Один удома»; предметні зображення «небезпечних» предметів та іграшок; різні види іграшок — дерев'яні, гумові, металеві; давні ляльки — дерев'яні, глиняні, ганчіркові; конверти з частинами розрізаного зображення іграшок.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

Вихователь приносить до групи посилку.

— Діти, на адресу нашої групи надійшла посилка. Дізнаймося, що тут.

ІГРАШКИ

Гратись любить дівтора
Зрання й допізна.
Лялька, м'яч, машинка —
Це не всі дитячі речі.
Дуже любить їх малеча.
І ті діток полюбляють,

Днями діток забавляють.
І ніхто із них не плаче,
Навіть з дітьми поряд скаче,
Обійма когось за плечі.
Дуже любить їх малеча!

Діти розглядають іграшки, що є у посилці.

II. Основна частина

— Візьміть іграшку, що вам подобається, та назвіть її. Розкажіть про неї.

Чи замислювалися ви, звідки до нас прийшли іграшки, з чого їх виготовляють?

Вихователь показує дітям давні ляльки — дерев'яну, глиняну, ганчіркову.

— Погляньте, якими іграшки були раніше.

У давні часи, коли ще не існувало скла, пластмаси, фарб, штучного волосся, ляльки виготовляли з дерева. (*Демонструє дерев'яну іграшку.*) Вони дуже відрізняються від сучасних іграшок. У них не було ані рук, ані ніг, їх не розфарбовували.

Чи знаєш ти, мій юний друже,
Як зветься той, хто дошки струже,
Щоб зробити з них стіл чи лаву?
То робить столяр свою справу.
Ще й іграшки з дерева стругає.

Пізніше люди навчалися виготовляти іграшки із глини. (*Демонструє глиняну ляльку.*) Вони стали більш привабливими та яскравими. Для цього місили

глину, виліплювали іграшку, обпікали в печі, розфарбовували рослинними фарбами. (Демонструє ганчіркову ляльку.)

Гончар — завзятий теж трудар,
Потрібен, мабуть, Божий дар
Творити з глини гарні речі —
Макітру, горщик або глечик.
А то і ляльку вийме з печі.

— Чим ця лялька відрізняється від дерев'яної, глиняної, солом'яної? Які іграшки з таких самих матеріалів є у вас удома? Ви зрозуміли, що для того, щоб іграшка, яка вам подобається, потрапила до вас, багато людей доклали своїх зусиль для її виготовлення. Тому слід дбайливо ставитися до кожної іграшки, пам'ятати, скільки вмінь і праці потребує виготовлення найменшої забавлянки.

» Дидактична гра «Упізнай та збери іграшку»

Вихователь пропонує дітям зібрати зображення іграшки з частин розрізаної картинки. Вони мають зібрати з частин ціле, назвати іграшку та матеріал, з якого вона може бути виготовлена.

— Я впевнена, що свої іграшки ви любите й бережете: не ламаєте, не залишаєте на вулиці, не розкидаєте по квартирі, складаєте на місце. Адже так? Ви вмієте чемно попросити дорослих полагодити улюблену іграшку? Які слова ви говорите?

» Фізкультхвилинка

Сіли — встали, сіли — встали.
Руки вгору підняли,
Стелю щоб дістать змогли.
Сіли — встали, сіли — встали.
А тепер не стій, а скач,
Наче ти — веселий м'яч!

— Якщо немає іграшок, чим ви їх замінюєте, коли граєтеся на майданчику, в парку, на подвір'ї вашого будинку, удома?

» Дидактична гра «Оціни вчинок»

Вихователь пропонує дітям розглянути сюжетні малюнки із серії картин «Один удома» (дитина грає на балконі, біля відчиненого вікна, у ліфті, гойдається на гілці дерева) і розповісти, яка небезпека чатує на малюків.

» Дидактична гра «Небезпечні предмети»

Вихователь пропонує дітям розглянути предметні картинки із зображенням предметів, небезпечних для самостійних ігор (телевізор, праска, газова плита, пілосос). Вони мають пояснити чому вони приховують небезпеку.

— Відгадайте загадки про небезпечні предмети.

- Два пани наділи одні штани. (Ножичі)
- Увесь світ обшила —
Сама гола ходила. (Голка)
- З одного кінця колодочка,
А на іншому кінці — гостре жало. (Ніж)

» Дидактична гра «Чим можна гратися?»

Вихователь пропонує дітям кошик «іграшок Незнайка», у якому містяться зламані й цілі різні дрібні іграшки, рогатка, запальничка, сірники, камінці, ножичок, гострі кнопки, шматочки скла, шматочки гострого металу тощо.

— Розподіліть ці речі на дві групи: безпечні й небезпечні. Поясніть свої дії.

III. Підсумок

— Що ви дізналися нового?

Зима	Група	Дата
------	-------	------

ЗАНЯТТЯ 8

Тема. Традиційні зимові свята українського народу

Мета: продовжувати викликати інтерес дітей до традицій і творчості свого народу; продовжувати ознайомлювати з традиційними святами українців, які вони визначають узимку; розширювати знання про виникнення цих свят та традиції, пов'язані з їх святкуванням; розвивати зацікавленість до вивчення історичних і культурних надбань українського та інших народів; збагачувати словник піснями та віршами, приказками; прищеплювати любов і цікавість до народних українських свят.

Попередня робота: бесіди про зимові свята; підготовка до святкування; розглядання ілюстративних матеріалів; читання художніх творів про зимові свята.

Матеріал: 4–5 конвертів із розрізаними на частини сюжетними малюнками святкування Нового року; іграшки (або їх зображення); дзвіночок; глечик з водою; аудіозапис обрядових пісень (колядки та щедрівки).

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

Вихователь пропонує дітям відгадати загадку.

Білі сани прилетіли,	Білокоса, білолиця,
Скакуни в тих санях білі.	В біле вбралася сама.
В санях цих сидить сестриця —	Відгадали? Це... (зима).

II. Основна частина

— Діти, за що ви любите зиму? Які зимові свята ви знаєте? (*Святого Миколая, Новий рік, Різдво, Водохреща.*)

Вихователь показує дітям зображення дзвіночка.

— Чи знаєте ви призначення цього дзвіночка? Цей дзвіночок напередодні Дня Святого Миколая необхідно повісити на віконце, щоб Миколай не пройшов повз будинку, де на нього чекають.

Вихователь розповідає про свято Миколая і демонструє ілюстрації.

— Дуже давно в одному місті жив хлопчик Миколка. Він мешкав у гарному будинку, мав гарний одяг, їжу. Але не було у нього батьків. Ріс він під наглядом чужих людей. Ріс дитиною доброю, співчутливою. Бачив, що його оточують різні люди: багатії й бідні, тобто, хто носили дороге вбрання, і майже голі. І вирішив він поділитися своїм багатством з бідними. Узяв запаси одягу, їжі, накинув на себе плащ з капюшоном і темної ночі почав розносити та залишати біля порога свої дарунки бідним дітям. Він почав робити це часто, але так, щоб ніхто не бачив. Адже робив не задля похвали, а від щирого серця. Минув час. Хлопчик виріс. Став освіченою людиною. Він роздав своє багатство тим, хто потребував цього. Став священиком, робив тільки добрі справи і навчав цього людей. Усі любили Миколая, уважали його святим. Минуло багато часу, але й сьогодні діти просять Миколая, щоб він допоміг їм рости слухняними та добрими, учив допомагати іншим, любити людей. Напередодні 19 грудня можна почути срібні дзвіночки, що сповіщають про прибуття Святого Миколая. Він добрим і слухняним діткам кладе подарунки в шкарпетку або під подушку, а неслухняним кладе різочки, щоб вони замислилися над своєю поведінкою.

— Про ще одне зимове свято ми поговоримо, коли дізнаємося його назву.

» Дидактична гра «Новорічна мозаїка»

Вихователь пропонує дітям об'єднатися у декілька груп, дає конверт із розрізаними на частини сюжетними малюнками святкування Нового року.

— Хто швидше збере цілу картинку?

Вихователь дістає скриньку і дістає по черзі з неї іграшки, що є допомогою у розповіді про святкування Нового року в різних країнах.

— У Давній Греції Новий рік святкували 22 червня, улітку, коли найдовший світовий день. У давнину в Англії Новий рік зустрічали з настанням весни — 1 березня. На Русі святкували початок року першого дня осені — 1 вересня. В Україні переддень Нового року називали «щедрим вечором». Тепер відзначають Новий рік 1 січня за новим стилем, а 14 січня в народі святкують старий Новий рік — свято Василя і Маланки. Як ви святкуєте Новий рік? Чому Новорічне свято — найулюбленіше свято дітей? Тому що вони обов'язково отримують подарунки від Діда Мороза — іграшки, солодоці, фрукти.

» Дидактична гра «Прикрасимо ялинку»

Вихователь пропонує дітям плоскі кольорові іграшки, що різняться між собою лише якимись деталями. На столі — аркуш із намальованою ялинкою та контурами, де мають бути іграшки. Кожна дитина повинна знайти на ялинці місце для своєї іграшки. Бажано приготувати декілька однакових іграшок, які мають деякі несхожості у силуеті. Це дасть можливість дітям зосередитися і поміркувати під час розміщення іграшок.

— Чи знаєте ви ще про одне із зимових свят — Різдво Христове? Що ви знаєте про Різдво?

Вихователь розповідає про свято Різдва і демонструє ілюстрації.

— Це свято на честь народження Ісуса Христа. У Біблійській легенді йдеться про те, що в одній сім'ї народився маленький хлопчик, якого назвали Ісус. Коли він виріс — ходив світом, допомагав людям, лікував їх. Люди дуже любили Ісуса, поважали його за добрі вчинки. Він народився 7 січня. Щоб люди не забували про цього доброго чоловіка, пам'ятали, що необхідно допомагати близьким, друзям, бути добрими для всіх, щороку святкують Різдво, тобто день, коли народився Ісус.

— А як у вас удома святкують Різдво?

Вечір перед Різдвом називають Святвечором. В оселі запалюють свічки, співають пісні та бажають одне одному щастя, здоров'я, готують спеціальну їжу — кутю (це каша з пшениці, заправлена маком, медом) та інші страви, яких має бути 12. На столі має бути все з саду-городу: смажена капуста, горох, квасоля, гречана каша, риба, борщ, гриби, узвар. Напередодні Різдва дівчата ходять по домівках і співали щедрівки, не заходячи в хату, під вікнами. Дівчата співають щедрівки, а хлопці «пригощають» їх, дякують за побажання. На Різдво дорослі й діти співають пісні, що називають колядками, у них прославляють свято, Ісуса. За них отримують гостинці.

— Хто знає колядку або щедрівку?

Вихователь розповідає про свято Водохреща, показує глечик з водою.

— Чи знаєте ви щось про освячену воду?

Хрещення, або Водохреща, — значне християнське свято. Народний варіант цього свята 6 січня (за старим стилем) та 19 січня (за новим), був пов'язаний з обрядами свячення води. На річці або біля струмка чи криниці вирубали на льоду великий хрест. Священик занурював у воду хрест, після чого її вважали освяченою і вона мала чудодійні властивості.

Слухання у запису обрядових пісень (хрещенські та щедрівки).

III. Підсумок

— Які зі свят, що ми сьогодні розглянули, святкують у вашій родині? Як саме? Ми сьогодні багато чого дізналися про святкування народних традиційних свят в Україні. У народі кажуть: «Хто не знає минулого, той не вартий майбутнього».